

Kristijan Popović

"The Computer's First Christmas Card"

23. 09. - 04. 10. 2025.
Galerija Šira

TEHNIČKA SPECIFIKACIJA

Skulptura/Instalacija, The Computer's First Christmas Card, 2 x 1 x 0,5 m, 2025.

ŽIVOTOPIS

Kristijan Popović (1998., Zagreb) završio je I. srednju tehničku školu „Tesla“ u Zagrebu, nakon čega 2020. godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Od 2018. aktivno djeluje na području kazališne i filmske scenografije. Dosad je ostvario dvije samostalnice izložbe, u Kiosku galerije SC te izložbu u sklopu projekta "Šalji dalje" u Laubi u Zagrebu. Izlagao je i na brojnim skupnim izložbama, uključujući Galeriju Bačva, Galeriju Apoteka u Vodnjanu, Galeriju Putolovac i VGA u Zagrebu. U srpnju ove godine sudjeluje u mentoriranom rezidencijalnom programu galerije GMK.

Dobitnik je Rektorove nagrade za veliki timski znanstveni i umjetnički rad u akademskoj godini 2021./2022., za sudjelovanje u glazbeno-scenskim projektima: operi "Životinjska farma" (2021./22.) i operi "Amfitrion" (2022./23.). Godine 2022. osvaja treće mjesto na Nagradi za mlade umjetnike Ivan Kožarić Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu, a 2023. prvu nagradu žirija na natječaju Starter Prize na Kraljevskoj akademiji likovnih umjetnosti u Antwerpenu. Godine 2024. dobiva pohvalu Summa Cum Laude Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu.

galerija
ŠIRA

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

Grad Zagreb

- NAKLADNIK: Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti, Ilica 85, Zagreb, www.alu.unizg.hr •
 - ZA NAKLADNIKA: prof.art. Alen Novoselec, dekan ALU •
 - VODITELJICA GALERIJE: Korana Littvay, mag.hist. art., email: korana.littvay@alu.hr •
 - PREDGOVOR: Antonela Solenički •
- GRAFIČKO OBLIKOVANJE: D.SOLUTION, Morana Holmes • TISAK: Knjigoprint • NAKLADA: 50 kom •
- www.shira.alu.hr • www.facebook.com/GalerijaShira • www.instagram.com/galerijashira

The Computer's First Christmas Card

Rad *The Computer's First Christmas Card* umjetnika Kristijana Popovića istražuje napetost između rituala i iskrenog djelovanja unutar religijskog okvira, fokusirajući se na pojedince koji selektivno koriste crkvene prakse. Ispovijed, koja bi trebala biti čin kajanja i samopromjene, ovdje se pretvara u šablonski ritual – svojevrsno “čišćenje povijesti” vlastitih prijestupa kako bi se dalje griješilo u miru. Tradicionalno ovaj je ritual zahtijevao fizičko prisustvo, no tijekom pandemije pojavila se siva zona – neki su svećenici dopuštali video-poziv kao privremenu formu ispovijedi. Ova epizoda, na granici između pravila i improvizacije, otkriva koliko je sama Crkva bila prisiljena eksperimentirati s virtualnim susretom. Ritual reduciran na formalnost, ovdje gubi duhovnu dimenziju i postaje tek pukim instrumentom prividne moralnosti, a pokornik više liči na korisnika sučelja nego na duhovnog sudionika, dok svećenik postaje zamjenjiv element.

Popović u rad uvodi elemente tehnologije i automatizacije, predstavljajući koncept “AI ispovjedaonice” kao simbol suvremenog rituala. Pokornik koristi aparat s umjetnom inteligencijom koja simulira svećenika, a sam se sakrament reducira na tehnički protokol – odabir grijeha preko tipkovnice, bodovni sustav i povratne informacije u obliku ispisa na termalnom papiru. Sustav daje privremeno olakšanje, a pretvara sakrament u mehaničku interakciju lišenu duhovnog iskustva. Termalni papir, na kojem se grijesi mogu “izbrisati” toplinom, dodatno simbolizira efemernost rituala. U najekstremnijem obliku, čin ispovijedi može se svesti na gotovo reklamnu frazu – “klikom do oprosta” koja postaje ne samo satirični komentar, već i simbol gubitka introspektivne odgovornosti pojedinca.

U vizualnom i konceptualnom smislu, rad uspoređuje crkvene rituale s kladioničarskim aparatima – ergonomija ispovjedaonice, baš poput slot aparata s “voćicama” prisiljava korisnika na pogrbljeni, hipnotizirani položaj pred ekranom, reproducirajući opsesivnu interakciju sa strojem. Automatizirana ispovjedaonica postaje metafora suvremenog odnosa između forme i sadržaja, rituala i iskustva, gdje se stvarni susret s drugom osobom gubi, a moralni imperativ reducira na tehničku proceduru.

Filozofska kritika prisutna u radu oslanja se na Foucaultovo promišljanje ispovijedi kao tehnike moći i instrumenta oblikovanja subjekta unutar zapadnog društva. Potičući pojedinca da verbalizira vlastite grijeha, ritual potvrđuje strukturu autoriteta i disciplinira subjekt, pretvarajući iskrenu introspekciju u mehanički čin. Na istom tragu, Agamben ističe rituale kao liturgijske funkcije koje se često izvršavaju *ex opere operato* – formalno i bez unutarnjeg značenja. Rad simbolizira ovu prazninu – svetost i moral reduciraju se na niz tehničkih operacija, nagrađujući “sebični čin” i prividnu introspektivnu refleksiju.

Sam naslov priziva istoimenu pjesmu iz 1968. godine, kada je i najjednostavniji program koji generira nasumične riječi nosio uzbuđenje novog tehnološkog doba, a kasnije ju je obradila i slovenska synthpop grupa Videosex. Danas, u vremenu dostupnih alata za generiranje teksta umjetnom inteligencijom, ta se pjesma doima iznenađujuće aktualnom.

The Computer's First Christmas Card tako spaja prošlost i budućnost: od ranih poetskih snova o “stroju koji piše” do današnjih algoritama koji nude – brz oprost. Rad nas provocira da preispitamo vlastite odnose prema ritualu, vjeri i tehnologiji, otkrivajući kako šablonsko ponašanje stvara refleksivni “refluks” vrijednosti – trenutak u kojem forma nadjačava sadržaj, a čovjek postaje tek statistika u algoritmu moralnog performansa.

Antonela Solenički

